

КОНСПЕКТ /ВЪПРОСНИК/ ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ НА СПЕЦИАЛНОСТ “СЧЕТОВОДСТВО”, ОКС “БАКАЛАВЪР”

Държавна изпитна сесия:
Редовна – м. Юни – м.Юли
Поправителна – м. Септември – м. Октомври
Поправителна – м. Февруари - м. Март

Тема № 1. Генезис и историческо развитие на счетоводството – обективни и субективни фактори, под въздействието на които се развива счетоводството. Счетоводството като висша форма на теоретично знание. Същност на счетоводството като информационна система. Предмет на счетоводството. Активите като обект на счетоводството – същност и класификация. Пасивите като обект на счетоводството – същност и класификация.

Тема № 2. Същност и елементи на счетоводния метод. Счетоводен баланс – същност, съдържание и структура. Видове счетоводни баланси. Изменения на баланса под влияние на стопанските операции. Система на счетоводни сметки. Двойно записване по сметките. Хронологично и систематично отчитане на стопанските операции при прилагане на способа на двойното записване в счетоводството. Счетоводни статии. Видове счетоводни сметки и класификацията им съобразно техния характер и предназначение в счетоводния процес. Сметкоплан. Обобщаване на данните от текущото отчитане в системата на счетоводните сметки. Връзка и зависимости между счетоводния баланс и системата на счетоводните сметки в процеса на счетоводното отчитане на дейността на предприятията.

Тема № 3. Документиране на стопанските операции и документооборот. Инвентаризирането, оценяването и калкулирането като елементи на счетоводния метод. Периодично обобщаване /сводиране/ на счетоводната информация.

Тема № 4. Концептуална рамка на финансовото счетоводство /финансовата отчетност/. Общи положения към МСС и към националните счетоводни стандарти. Цели на финансовите отчети. Качествени характеристики на информацията, която се съдържа във финансовите отчети. Елементи на отчетите. Принципи на счетоводно признаване и оценяване. Потребители на информацията от отчетите. Концепции за поддържане на капитала. Счетоводен модел. Особенности в организацията на счетоводството в предприятията от финансовия и публичния сектор.

Тема № 5. Формулиране и оповестяване на счетоводната политика. Годишен финансов отчет – цели, състав, съдържание и представяне. Ред на изготвяне и заверяване. Съдържание на компонентите на ГФО.

Тема № 6. Дълготрайни материални активи. Първоначална оценка и последващи преоценки на дълготрайните материални активи. Отчитане и представяне на тяхната преоценка. Последващи разходи за ремонт, модернизация и реконструкция. Амортизиране на дълготрайните материални активи. Счетоводно отчитане на операциите с дълготрайни материални активи – придобиване и изваждане от употреба. Отчитане на лизинговите сделки. Особенности при счетоводното отчитане на операциите с дълготрайни активи в бюджетните предприятия.

Тема № 7. Дефиниране и признаване на инвестиционни имоти. Първоначално и последващо оценяване. Прехвърляне на имоти към и от инвестиционни имоти. Изваждане от употреба.

Тема № 8. Нематериални активи – същност, признаване и последващо оценяване. Амортизиране на нематериалните активи.

Тема № 9. Краткотрайни материални активи /материални запаси/ - същност, признаване и оценяване. Счетоводно отчитане на операциите с краткотрайните материални активи /материалните запаси/.

Тема № 10. Счетоводно отчитане на разчетите на предприятието с бюджета, социалното осигуряване и персонала. Счетоводно отчитане на плащанията чрез банково посредничество – отчитане и контрол в банките; отчитане в предприятията, участници в плащанията.

Тема № 11. Финансови активи на предприятието – класификация, първоначално признаване и последващо оценяване. Счетоводно отчитане на операциите с финансови активи. Счетоводно отчитане на предоставените заеми от банките. Начисляване и представяне на обезценките за кредитен риск /провизиите/ по предоставените заеми.

Тема № 12. Отчитане на плащанията. Платежни системи. Форми на плащания организация и счетоводно отчитане.

Тема № 13. Разходи на предприятието – определение, класификация, принципи на отчитане. Счетоводно отчитане на разходите за дейността. Отчитане на създадената продукция и на операциите с нея. Особенности в счетоводното отчитане на разходите в банките, бюджетните предприятия, застрахователите и осигурителите.

Тема № 14. Приходи на предприятието – определение, класификация, принципи на признаване. Счетоводно отчитане на приходите от продажби и резултата от тях.

Тема № 15. Финансови приходи и разходи – същност, видове и счетоводно отчитане. Особенности в счетоводното отчитане на приходите в банките, бюджетните предприятия, застрахователите и осигурителите..

Тема № 16. Счетоводно отчитане на формирането и разпределението на финансовия резултат. Данъчно облагане на финансовия резултат. Отчет за приходите и разходите – състав, структура и предназначение. Разпределение на печалбата от предходния период. Покриване на загуба.

Тема № 17. Счетоводно отчитане на формирането и изменението на собствения капитал на предприятието. Отчет за собствения капитал – състав, структура и предназначение. Счетоводно отчитане на формирането и изменението на собствения капитал на банките. Изчисляване на капиталовата адекватност. Отчитане на привлечения капитал в банките. Особенности в счетоводното отчитане на капитала в бюджетните предприятия, застрахователите и осигурителите.

Тема № 18. Пасиви на предприятието – определение, признаване, класификация. Отчитане на пасивите в застрахователите и осигурителите. Отчитане на техническите

резерви на застрахователите. Отчитане на привлечените средства от участници в осигурителните фондове.

Тема № 19. Разходите и приходите на предприятието от гледна точка на управленското счетоводство. Класификация на разходите според връзката им с обема дейност – постоянни променливи, полупроменливи, стъпаловидни. Методи за определяне на динамиката на разходите. Класификация на разходите за целите на вземане на решения и на контрола на оперативната дейност – съответстващи, несъответстващи, окончателни, пределни, алтернативни, контролируеми неконтролируеми, отчетни, нормативни и бюджетни Класификация на разходите за целите на калкулирането на себестойността на продукцията, оценка на запасите, определяне на финансовия резултат и връзката им с финансовите отчети - преки и непреки; завършени и незавършени; разходи за продукта, разходи за периода, основни разходи и разходи по преработка.

Тема № 20. Същност на калкулирането. Обект на калкулиране и калкулационна единица. Структура на себестойността на произвежданите продукти и предоставените услуги. Методи на калкулиране. Модели на приходно-разходно съпоставяне. Разгърнати вътрешнофирмени отчети за приходите и разходите. Съизмерване на приходите и разходите при калкулирането по производствени разходи. Съизмерване на приходите и разходите при калкулирането по променливи разходи. Особенности при калкулирането на базата на дейности (ABC - метод).

Тема № 21. Същност и организация на калкулирането на поръчки. Документиране и включване на разходите в отчетно-калкулационни карти. Прилагане на нормативни коефициенти. Алтернативи на производствения капацитет като база за формиране на нормативни коефициенти. Методики за представяне на отклоненията между фактическите и начислените в себестойността на поръчките непреки разходи и върху финансовия резултат по отчетни периоди.

Тема № 22. Същност и организация на калкулирането по технологични процеси. Оценка на незавършеното производство при калкулиране по технологични процеси. Прилагане на метода на еквивалентните единици при разпределение на разходите между крайния запас от готова продукция и незавършено производство. Прилагане на метода „първа входяща – първа изходяща“ себестойност. Прилагане на метода „средно претеглена“ себестойност. Особенности на калкулирането при наличие на брак в производството. Особенности на калкулирането при производството на взаимосвързана продукция.

Тема № 23. Счетоводно обосноваване на вземането на нерутинни (нечестоповтарящи се) решения за конкретни икономически ситуации. Решения за продължаване или закриване на сегмент (географски, бизнес). Решения за производство или доставка на компоненти. Решения по ценообразуването на специални поръчки. Решения за замяна на старо оборудване с ново.

Тема № 24. Анализ на зависимостта “Разходи-Обем-Печалба”. Същност на зависимостта “Разходи-Обем-Печалба” и методи за определяне на критичния обем на дейността. Полета (зони) на сигурност. Показатели за сигурност в дейността на предприятието. Приложение на метода на критичната точка. Оперативен ливъридж – същност и приложение. Анализ на зависимостта “Обем-Печалба”.

Тема № 25. Същност на бюджетирането. Етапи в процеса на оперативно бюджетиране. Методика на изготвяне на система от бюджети за оперативна дейност. Бюджет за продажбите. Бюджет за производството. Бюджет за разхода на материали. Бюджет за доставката на материали. Бюджет за преките трудови разходи. Бюджет за общопроизводствените разходи. Бюджет за разходите по продажби и административните разходи. Бюджет за паричните потоци. Главен бюджет. Обща схема на процедурите при бюджетирането.

Тема № 26. Същност на бюджетния контрол. Определяне на отклоненията на отчетените спрямо бюджетните показатели. Анализ на отклоненията на преките материални разходи. Анализ на отклоненията на преките трудови разходи. Анализ на отклоненията на общопроизводствените разходи. Отклонения на приходите от продажби. Обобщаване на отклоненията и анализ на влиянието им върху финансовия резултат.

Тема № 27. Анализ и оценка на основната дейност на предприятието. Анализ на обема, асортимента, асортиментната структура, комплектността, качеството и конкурентноспособността на продукцията. Анализ и оценка на ритмичността на производството и продажбите на продукцията.

Тема № 28. Анализ на осигуреността на предприятието с производствени ресурси /трудова ресурси, дълготрайни материални активи, материали/, тяхното използване и ефективността от използването им. Модели и методи за анализ.

Тема № 29. Анализ на разходите на предприятието. Анализ на показателя “Разходи на 100 лв. приходи” и връзката му с рентабилността. Анализ на себестойността – насоки, задачи и показатели. Анализ на намалението, респективно увеличението на себестойността на сравнимата продукция. Себестойност на 100 лв. продажби – модели и методи за анализ. Анализ на разходите за амортизация, разходите за продажби и административните разходи – показатели, модели и методи за анализ.

Тема № 30. Анализ на финансовите резултати и рентабилността на предприятието. Модели и методи за анализ.

Тема № 31. Анализ на финансовото състояние на предприятието. Насоки и задачи на анализа. Анализ и оценка на активите, собствения капитал и пасивите на предприятието. Капиталова структура и нейното влияние върху рентабилността. Анализ на ликвидността.

ЛИТЕРАТУРА

I. Учебна:

1. Башева, Сн., Миланова Ем., Йонкова Б., Пожаревска Р., Петрова, Д., Основи на счетоводството, С, ИК УНСС, 2014 г.
2. Башева, С. Пожаревска Р, Маркова М., Отчитане на нематериални активи, ИК „Стопанство”, УНСС, С. 2012 г.
3. Динев, М., Златарева К., Теория на счетоводството, С. 2012 г.
4. Душанов, Ив., Обща теория на счетоводството, С. 2005 г.

5. Душанов,Ив., М.Димитров, Курс по счетоводство на предприятието, С. 2015г.
6. Душанов, Ив., Финансово счетоводство-учебно помагало, С. Ромина, 2004 г.
7. Дурин,Ст., Счетоводство на предприятието ,С. 2014 г.
8. Иванова, Р., Тодоров, Л., - Финансово-стопански анализ С. Тракия М. 2008 г.
9. Йонкова,Б., Орешаров, Н., Рупска Т., Основен курс по управленско счетоводство, С. 2010 г.
10. Миланова, Е., Орешаров, Н., Счетоводна политика и финансови отчети на предприятието, С.2012 г.
11. Рупска, Т., Н. Орешаров, Управленско счетоводство, ИК на УНСС, С., 2015 г.
12. Стоянов, Ст., Д.Фесчиян, С.Башева. - Банково счетоводство С. 2012 г.
13. Стоянов,Ст. Д.Фесчиян, К.Савова – Счетоводство в публичния сектор, С. 2009 г.
14. Стоянов,Ст. ,Михайлова,М., Начкова, М. Счетоводство на застрахователите, С. 2009 г.
15. Стоянов,Ст.Башева,Сн и др. , Финансова отчетност, С., ИК УНСС, 2016 г.
16. Стоянов.Ст., Савова, К., Обща теория на счетоводството, С. 2008 г.
17. Стоянов.Ст., Савова, К., Счетоводство-основен курс, С.2009 г.
18. Тимчев.М., Финансово-стопански анализ, С. Тракия – М. 1999 г.
19. Трифонов. Тр., Теория на счетоводството, С. 2009 г.
20. Чуков, Кр., Финансово-стопански анализ на предприятието, Тракия-М, 2003 г.

II. Допълнителна:

1. Башева, Сн., Концептуални основи на стандартизацията в счетоводството, С., ИК УНСС, 2010 г.
1. Душанов, Ив. Башева Сн. и др., Стандартизация в счетоводството, С. 2009 г.
2. Йонкова,Б., Управленско счетоводство, С. 2008 г.
3. Миланова, Е. Регулации и управление на риска, ИК на УНСС, София, 2014.
- 4.Пергелов, К. Счетоводството - исторически продукт на богато емпирично и теоретично знание, С. 2005 г.
5. Иванова, Р., Анализ на финансовото състояние на предприятието, ИК на УНСС, С. 2015 г.
6. Стоянов, Ст., Анализ и информационно осигуряване на кредитния риск, С. 2008 г.
7. Стоянов, Ст., Акционерният капитал в счетоводството, С. 2009 г.
6. Трифонов. Тр., Общо методологични и теоретико-икономически основи на счетоводството, С. 2009 г.
7. Фесчиян, Д., Счетоводството като източник на информация за управление капиталовата адекватност на банките и новото Базелско споразумение, С. 2005 г.
8. Фесчиян, Д, Стандартизация на счетоводството и модели за отчитане на дълготрайните материални активи в предприятията от публичния сектор, С., 2013г.,

9. Чуков, Кр. Анализ на приходите, печалбата и рентабилността на предприятието /проблеми и решения/ С. УИ “Стопанство”, 2009 г.

III. Нормативна литература

1. Валутен закон
2. Данъчно-осигурителен процесуален кодекс
3. Закон за счетоводството
4. Закон за независимия финансов одит
5. Закон за корпоративното подоходно облагане
6. Закон за Данък добавена стойност
7. Закон за облагане на доходите на физическите лица
8. Закон за БНБ. Закон за кредитните институции. Наредби на БНБ
9. Закон за публичните финанси
10. Закон за устройството на държавния бюджет.
11. Кодекс за застраховането.
12. Международни счетоводни стандарти. Международни стандарти за финансови отчети /МСС/МСФО/,
13. Национални счетоводни стандарти
14. Примерен индивидуален сметкоплан на стопанското предприятие – проф. д.ик.н. Ив. Душанов и колектив. С. 2010 г.
15. Примерен сметкоплан на банките
16. Сметкоплан на бюджетните предприятия
17. Търговски закон
18. Кодекс за социално осигуряване